

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. I. Præcibus fructus, sive effectus Eucharistiæ est augmentum
gratiæ sanctificantis, per modum spiritualis nutritionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

SECTIO SEPTIMA

De Effectu Sacramenti Eucharistiae.

Concilium Tridentinum agens de ratione institutionis Sanctissimi Eucharistiae Sacramenti sess. 13. cap. 2. varios enumerat ejus effectus dicens: Sumi autem voluit (Salvator noster)

Sacramentum hoc, tamquam spirituales animarum cibum, quo alantur & confortentur viventes vitam illius, qui dicit: Qui manducat me & ipse vivet propter me, & tamquam antidotum, quo liberemur a culpis quotidianis, & a peccatis mortalibus preservemur. Pignus praeterea id esse voluit futurae nostrae gloriae, & perpetuae felicitatis, adeoque symbolum animi illius corporis, cuius ipse caput existit, cuius nos, tamquam membra arctissima, fidei, spei, & charitatis connexionem adstrictos esse voluit, ut idipsum omnes diceremus, nec essent in nobis schismata. Et can. 5. ejusdem sess. Si quis dixerit, vel praecipuum fructum Sanctissime Eucharistiae esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire, anathema sit.

Quæris autem, quis sit ergo praecipuus fructus? Resp.

CONCLUSIO I.

Praecipuus fructus, sive effectus Eucharistiae est augmentum gratiae sanctificantis, per modum spiritualis nutritionis.

E Sed de fide, ut patet ex Tridentino sess. 13. cap. 2. mox allegato. Consonat Florentinum in decreto Eugenii, loquens de effectu Eucharistiae, ibi: Huius Sacramenti effectus, quem in anima operatur dignè sumentis, est adunatio hominis ad Christum.

Ac ne libera tribueretur errandi facultas, explicans dictam adunationem, addit: Et quia per gratiam homo Christo incorporatur, & membris eius unitur: consequens est quòd per hoc Sacramentum in sumentibus digne gratia augetur; omnemque effectum, quem materialis cibus & potus quoad vitam agunt corporalem, sustentando, augendo, reparando, & delectando, Sacramentum hoc quoad vitam operatur spirituales, in quo (ut inquit Urbanus Papa) gratiam Salvatoris nostri recensemus memoriam, a malo retrahimur, confortamur in bono, & ad virtutum & gratiarum profectum incrementum. Quid illustrius dici poterat?

Accedit nihilominus perpetua traditio Ecclesiae, quæ ita intellexit illa verba Apostoli

1. Cor. 11. v. 28. Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, ut non liceat in istum peccati mortalis ad hoc Sacramentum accedere.

Hujus traditionis testes se exhibent omnes Sancti Patres, qui de effectu Eucharistiae mentionem fecerunt: nominatim Divus Chrysostomus Homiliâ 83. in Matth. Demomaco, inquit, peior est, qui peccati (scilicet mortalis) sibi conscius accedit. Et Homiliâ 45. in Joan. Si purè accessisti, ad salutem accessisti, si in prava conscientia, ad poenam & supplicium. Divus Ambrosius lib. 6. in Lucam cap. 9. sic ait: Nemo cibum accipit Christi, nisi qui fuerit antea sanatus. Et infra: Ubique ergo mysterii ordo servatur, ut prius per remissionem peccatorum vulneribus medicina tribuatur, post attonia mensa caelestis exhibeatur.

Sed quid Divus Augustinus? Nonne, interrogat Tract. 16. in Joannem, buccella Domini venenum fuit Iudæ? Et tamen accepit, & cum accepit, in eum inimicus intravit, non quia malum accepit; sed quia bonum malè malus accepit. Videte ergo Fratres: panem caelestem spiritualiter manducate, innocentiam ad altare apportate. Plura testimonia vide apud Bellarminum lib. 4. de hoc Sacramento cap. 18.

Ex hac ergo Ecclesiae & Patrum doctrina rectè concluditur, Eucharistiam non esse per se primò institutâ ad peccati mortalis remissionem primam gratiam: alioquin non necessariò in suscipientibus illam supponeret, quod tamen Ecclesia docet, ut vidimus, & inferitis; ubi de dispositione spirituali suscipientis, iterum videbimus. Si autem non est per se primò ordinata ad primam gratiam; ergo ad augmentum gratiae: quia omnia Sacramenta aliquo modo per se primò ordinantur ad gratiam sanctificantem. Si verò ad gratiae augmentum, certè non nisi per modum spiritualis nutritionis, ut Patres citati docent, & pervium est ex differentia inter hoc Sacramentum, & cætera, de qua egimus Sect. 1. conclus. 1.

Et ita patet Conclusio per singulas partes, & ex ultima parte sumitur congruentia prima; quia cum hoc Sacramentum significet, & operetur per modum cibi spiritualis, supponit, & auget vitam, non confert; quia cibus non nutrit mortuum, sed vivum. Unde Divus Basilius lib. 1. de Baptismo cap. 13. Qui per baptismum, inquit, regeneratus est, participatione divinarum mysteriorum deinceps nutritur de-

cujus testes sunt SS. Patres.

D. Chrysostomus.

D. Ambrosius.

S. Augustinus.

Bellarminus.

38

Cibus non nutrit mortuum, sed vivum.

D. Basilius.

Congruentia

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

4. Verumenimverò quoniam noctuis claritas solis non minores tenebras, quàm aquilis nox ipsa parit, Calvinus, Kemnitius, & alii Hæretici ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras, volunt Eucharistiam primariò institutam ad remissionem peccatorum. Fundamentum accipiant ex illo, quod dicitur de Calice Matth. 26. v. 28. *Qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Et de specie panis Joannis 6. v. 33. *Panis enim Dei est, qui descendit de celo, & dat vitam mundo.*

& quibusdam Patrum sententis, Item ex Patribus, Divo Chryostomo Homilià 83, in Matth. ubi comparans hoc Sacramentum cum agno Paschali ait: *Si hoc remissionem peccatorum facit, sicut certè facit, illud supervacaneum omnino est.* Præterea ex Divo Damasceno lib. 4. de Fide cap. 4. ubi dicit: *Is, qui hoc Sacramentum per fidem dignè suscipiunt, in peccatorum remissionem & vitam eternam, animiq; & corporis præsidium cedit.*

ac sensu Ecclesie. Idem videri potest indicare Ecclesia in multis orationibus Missæ; in quibus tribuit Eucharistia, non solum quòd sit *fortitudo fragilium*; sed etiam *Absolutio scelerum.*

Explicatur SS. Patres vel de remissione venialium, vel de remissione poenæ. Porro hæc omnia per unam aut alteram observationem, velut favilla æstivæ aræ turbine dissipata, evanescent. Prima est, Patres aliquando generatim loqui de remissione & venialibus. Secunda, quando loquuntur de sceleribus seu gravioribus peccatis, non loquuntur de illis quoad reatum culpæ, sed poenæ, quem reatum tollit hoc Sacramentum; non quidem ut Sacramentum, sed ut Sacrificium est, uti infra patebit.

Eodem modo explicari potest illud Matth. *Qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Quæ effusio representativè fit in Missæ Sacrificio, ubi Sanguis à Corpore separatim ponitur ex vi verborum. Ut omittam illum locum non immeritò intelligi de Sacrificio cruento, quod erat Dominus oblatus in monte Calvaria; à quo omnia Sacramenta acceperunt suam vim sanctificandi, & remittendi peccata.

5. Tertia observatio, quando hoc Sacramentum dicitur dare vitam animæ, sensus est, quòd illam conserveat, præservando (ut dicit Trident. suprà) à peccatis mortalibus; sicut panis usualis dicitur vita hominis, quia vitam sustentat. Unde optimè Cyprianus, vel quisquis est auctor apud Cyprianum, Serm. de Cœna Domini: *Sicut panis communis vita est corporis, ita supersubstantialis vita est animo.* Hanc autem præservationem præstat augendo habitum dilectionis Dei, extinguendo affectum vitiorum, & conciliando auxilia gratiæ actualia, quibus animus excitatur & adjuvatur in via mandatorum Dei.

Item verba Ecclesie, Atque hæc ratione, ut indicat Doctor Angelicus 3. parte q. 79. art. 3. ad primum, Tribuitur Eucharistia, quòd sit *Ablutio scelerum.*

8. Thomas.

Hæc sunt verba D. Thomæ: *Ad primum dicendum, quod petimus ut hoc Sacramentum sit ablutio scelerum; vel eorum quorum conscientiam non habemus (secundum illud Psalmi: Ab occultis meis munda me Domine) vel ut contritio in nobis perficiatur ad scelerum remissionem; vel etiam ut nobis robur detur ad scelera vitanda.*

Ecce hæretica pravitas cardinalibus suis laxata. Verbo autem ut absolvam:

CONCLUSIO II.

Eucharistia liberat à culpis quotidianis, & præservat à peccatis mortalibus.

6. Quòd Eucharistia aliquando liberet à peccatis mortalibus, satis diximus disp. 1. Eucharistia quando liberat à mortalibus. sect. 5. conclus. 4. & quia nihil novi occurrit dicendum, transeo ad remissionem peccatorum venialium, quæ disertis verbis traditur à Concilio Trident. suprà; eamque antea docuerant omnes Theologi ex infinitis propemodum testimoniis SS. Patrum, quæ vide apud alios quia obvia & evidentissima, ita ut non videatur relictus ambigendi locus.

Equidem dubitatur hodie à multis de modo, quo hæc sunt per Sacramentum, an videlicet remittantur peccata venialia immediatè, & ex opere operato, sicut remittuntur per Baptismum, Pœnitentiam, & Extremam Unctionem; an verò tantum mediatè, quatenus Eucharistia confert actualia gratiæ auxilia, quibus mediantibus excitantur charitatis & contritionis actus, immediatè remissivi peccatorum venialium ex opere operantis.

Suppono ex disp. 1. sect. 4. conclus. 4. Singula Sacramenta præter gratiam habitalem conferre auxilia quædam specialia, quibus homo juvetur ad cuiusque Sacramenti finem obtinendum. Ergo Eucharistia confert specialia auxilia seu gratias actuales ad fervorem charitatis excitandum, & affectum communicantis per amorem convertendum in Christum, ut probat ratio cibi & potûs, atque illud Christi Joan. 6. v. 57. *Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in illo; utique per charitatem, de qua testatur Joan. Epistola 1. cap. 4. v. 16. Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.*

Quid ergo miramur, quòd illi, qui sepiùs cum debita animi præparatione communicant, rarissimè, imò nunquam peccent mortaliter? Si quis diligit me, ait Christus Joan. 14. v. 23. *sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & apud eum mansionem faciemus.* Felix mansio, quæ sic Deus hominem interius corroborat, atque exterius prævenit, &